

GORENJEK

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novica. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Črez svoje razmere.

Poslanec dr. Ivan Tavčar je na nekem ljubljanskem volilnem shodu zadnje dni rekel, da dežela kranjska živi črez svoje razmere. To je povsem očitno. Odkar gospodarijo z deželnim premoženjem trije odborniki, od katerih še nihče ni plačal vinarja deželni ali občinskih doklad, se kar vsipljejo stotisočaki med ljudi: kaj pa pride za tem, o tem nihče ne vpraša. Klerikalni voditelji si mislijo: Par desetletij bomo mi gospodarili v deželi, v tem času hočemo dobro živeti, s svojimi pristaši uživati, kar nam nudijo sladkosti življenja, za nami pa pride drug rod, ki si bo pač zopet moral postlati po svoje. Le na ta način si moremo razlagati, da so sklenili verni kranjski deželi naprtiti 10 milijonov kron dolga in za dva roku obremeniti davkoplačevalce s skoro pol milijonami kron obresti na leto. Če prištejemo k temu polmilijonu še ogromne stroške za povišanje plač deželni uradništvu, za novo ustanovljene deželne službe in razne druge novotarije, potem pridemo do zaključka, da bodo že sedaj tako zelo obremenjeni kranjski davkoplačevalci morali plačevati pod klerikalnim deželnim gospodarstvom okoli 700.000 (reci sedemstotisoč) kron več na leto, kakor dosedaj. To je tako velika svota, da se moramo malo dalj pomuditi pri njej. Vsa kranjska dežela plačuje približno štiri milijone kron neposrednega državnega davka na leto. Od tega zneska odpade na ožje Gorenjsko, to je na radovljiški, kranjski in kamniški politični okraj približno 800.000 kron, na Ljubljano poldrug milijon, na druge okraje pa okoli

1.700.000 kron. Če k temu državnemu davku še prištejemo razne doklade, ki znašajo po raznih občinah 100 do 150 ali celo več odstotkov državnega ali cesarskega davka, vidimo, da naša ožja Gorenjska že sedaj plačuje do dva milijona v javne blagajne, čeprav se od osebnega davka ne plačuje doklade. K temu znesku bo prišlo po klerikalnem gospodarstvu še najmanj dvestotisoč kron na leto, to je na vsako krono 25 vinarjev, na 100 kron 25 kron, ali gorenjski kmet, obrtnik in trgovec bo moral plačati za eno celo četrtino več davka na leto kakor dosedaj, pa samo zato, ker bo morda dežela gradila par vodovodov, o katerih potrebi pa pri sedanjem deželnem gospodarstvu večkrat odločujejo vse drugi kakor gospodarski razlogi.

To ogromno breme bosta nosila dva človeška rodova in ko bo tvoj sin, gorenjski kmet, na smrtni postelji izročal posestvo tvojemu vnuku, se bo najbrže še vlekel ta dolg. Da, da, če nad deželo vladajo neizkušeni ljudje, ki ne dajo govoriti resnim, v deželnem gospodarstvu osivelim možem, če se živi samo trenutnim vspehom, potem pač razsodnost in previdnost nimata nič odločevati; delajo se dolgovi, da se živi, in na bodočnost, ki bo morda imela še hujše potrebe, se ne misli.

Vemo, da klerikalci po svojih shodih in v svojih društvih izkušajo omiliti zgoraj omenjene številke, toda vse je samo pesek v oči. Neizogibno dejstvo je, da so klerikalci sklenili najeti desetmilijonsko posojilo, da so ustanovili nebroj novih mest in služb, da bi nasitili svoje lačne privržence, da so

pa deželo pri tem za dva rodova obremenili zaveč nego polmilijona kron na leto. Kdaj se bodo našemu ljudstvu odprle oči?

Osebnе refleksije o šenčurskem zletu.

Konec.

Mladeniški tečaj je zaključil Terseglav. Oglasil se je k besedi, da primerno označi, kake pijavke, kak izvržek so ti liberalni študentje. Latinsko in grško študirajo po frajndih; trdo prisluženi denar svojih starišev zapravljajo. Ko je on študiral in se učil, ko je imel hude boje, dokler se ni odločil za polne jasli, kaj so delali tedaj oni? „V hlače so scali“ (ipsissima verba!), odvrne času in kraju primerno pošten katoliški mož, kateremu se je na obsegu trebuha in na barvi nosu poznalo, da zvesto posnema marsikatega svojih duhovnih pastirjev. Toda Terseglav se ni dal motiti. Čvrsto nadaljuje, da ti liberalni polimanci prebero le platnice na „Omladini“, kjer se čez farje zabavlja, „Narod“ pa le pod listkom; potem pa hočejo vedeti vse in govoriti o vsem. S takimi ljudmi proč s katoliškega shoda. Če on pride na kak napreden shod, se tiho vsede in poslušaj in se uči. Ti pa pridejo potihom na javen shod, se tam na tihem smejejo in v kakem kotu na tihem zabavljajo, javno nastopiti si pa ne upajo. Tak dijak je l. u. m. p. Z zagotovitom, da se še vedno uči in išče resnice, nam je Terseglav odtegnil pogled na svojo od hudih notrajnih borb in naporenega iskanja po resnici tako izsušeno in potrito osebo. Slovensko „Omladino“ pa čaka težka naloga, namreč da tega reveža, ki se še

PODLISTEK.

Dragotinu Ketteju

ob desetletnici njegove smrti 26. aprila 1909.

I.

Pred Tabo Adrija leži razpeta,
v večernem solcu kot opal blesti
in Tvoja duša od krasot razvmeta
molče se čudi in molče strmi.

O, Tvoja duša! ... Glej, večer prihaja ...
Kam Ti strmi okó, poet,
žareče, polno strastnega sijaja? —
Kaj! — mar preozek Ti je širni svet? ...

O, tja v deželo solca in sonetov
in preko nje še dalje, dalje tja
v deželo belih, rosnih, solznih cvetov,
v deželo Ganga svetega!

To so le sanje! Duh Tvoj hrepeneči
zamislja se v radostne, prošle dni
in mi poslušamo zavzeti in strmeči,
kako Ti duša v pesmi govori ...

To so le sanje! Tvoje vedro čelo
obkroža že nevidna slutnja zla,
znanilka smrti ... in oko veselo
ni več — in išče Stvarnika-Boga ...

K nam Te je neizprosna sljā prignala,
Domov vodila Te je smrt — umret ...
Vesela pesem v prsih je zastala,
pomlad pognala je svoj prvi cvet —

In Ti si šel — — Preveč smo Te ljubili,
zato prezgodaj si od nas Ti šel —
mi v boletini glave smo sklonili,
nam v grlu tožbe glas je onemel ...

II.

Leta bežijo preko grobov —
bežijo, hitijo;
v grobih prezgodnjih, pramnihi leže —
ležijo, molčijo.

Ah, koliki, ki smo mi upali v nje,
nevzdravno tam spijo —
nad njihovim grobom ciprese samó
v noč tiho ihtijo.

Ciprese samó Tvojih pesmi, poet,
molče melodijo
pojó si zdaj, kadar v tajinstveno noč
nad grobom Tvojim šumijo ...

III.

Pozabljen je Tvoj grob, pozabljen ni Tvoj spev,
ko Tvoja duša k nam je včasí govorila,
o, Tvoja duša tisečkrat odmev
v mladine dušah je vzbudila!

Mladina, pesnik, ta Te je ljubila
in ljubi Te; ob grobu zdaj stoji
in klanja se Ti: sveta je gomila,
kjer pesem Tvoja neizpeta spi.

O, naj Ti lahna bo domača grud,
saj veš, saj veš, domača prst je sveta,
naj bode sladek Tvoj posmrtni sen!
A vi: Ljubite mrtvega poeta!

Ljubezen tete Marjete.

Ivan S. Olševski.

Konec.

Mama pa se je obrnila proč in si na tihem obrisala solzo.

„Seveda, Marjetica! Ali hočeš malo konjaka? Malo limonade?“

„O, hvala mama! Samo da on živi!“ Toda on ni živel. Ravno skozi srce mu je šla kroglija, a ko je padal, mu je z njenim imenom na ustnicah zamrlo tudi mlado njegovo življenje. Toda Marjetica je to izvedela, ko je Milan že šest tednov gnijl v grobu.

„In jaz nesrečnica, sem kriva Tvoje smrti! Milan, odpusti mi! Oh, da bi mogla takoj umreti!“

Mislili so, da bo znorela.

Toda čas vse ozdravi ali vsaj zaceli. Ko je zopet stvari lahko normalno sodila, je storila trden sklep:

„Živ spomenik mu bom in kot večna devica bom čakala, da mi Parka pretrga nit življenja!“

In tako se je tudi zgodilo. Prošnje in grožnje je niso predrugačile v njenem sklepu. Uredila je svojo sobico in jo okrasila z malimi spomeniki od njega. Odločno je odklonila vse dobre partije, se brigala le za gospodinjstvo in trgovino, živela pa samo za svojega Milana.

Črez nekaj let se ji je izkušal grof približati. Odločno je odklonila vsako snidenje z njim.

Pol leta pozneje pa je dobila majhen zavitek. Ko ga odvij, dobi notri grofovo fotografijo in

vedno poti in trudi, ki ve, da morebiti nima prav, pa navzlic temu po vseh katoliških listih razširja svoja načela, obvaruje pred duševnim zdvojenjem in da gleda na to, da si ubožček še kaj žalega ne stori.

Sledila je javna telovadba. Šli smo na lep travnik in čakali precej časa, dokler ne pripelje Jeločnik kakih 16 telovadcev. Vstavijo se sredi tratine, Jeločnik pa jih razdeli na 4 kampe in jih razpošlje na vse 4 strani neba, ne oznanjevat pravo vero, ampak naredit prostor izvoljenim. Nato smo zopet čakali, dokler niso nastopili ostali, 27 po številu. Nastop je bil pod kritiko in ravno tako sledeče proste vaje. Med telovadci smo zapazili eksample, ki vaj niti znali niso; vrste so bile včasih take, da joj! Ko so se prostih vaj naveličali, jih je Jeločnik večji del napodil, ostale pa peljal na drog, edino telovadno orodje. Teh je bilo kakih 10 in mislimo, da lahko rečemo, da najboljši, kar jih imajo na Gorenjskem in v Ljubljani. Vzlic temu so delali na drogu le eno obvezno vajo, srednje težko in s slabim uspehom. Potem pa je vsak dodal še po dve poljubni vaji; 2 ali 3 so bile lepe, toda kak napačen odskok z razkrehnjenima nogama ali skrčenje nog je pokvarilo celoten vtis. V ostalem smo pa videli večinoma sklopke z vsemi hibami in napakami. Telovadcem manjka tehničnega vodstva, manjka jim izobraženih vaditeljev. Po orodni telovadbi so zopet nastopili k prostim vajam. Toda sedaj se je pokazal vpliv mladniškega tečaja, lotila se jih je naravna utrujenost in pa tudi duševna stagnacija. Vrst sploh niso več držali, vaje so izvajali brez eksaktnosti. In ni čuda! Cel popoldan stati in poslušati poklicane govornike, pri gotovih mestih jim hrupno pritrdjvati, to bi bila tudi za liberalce prehuda kazen.

S telovadbo Orli naših mest ne bodo osvojili. Toda telovadba jim ni namen, je dejal sam maestro Jeločnik; telovadba je le sredstvo in namen jim je vera. Vera pa je našim katoličanom politika in telovadnih odsekov ne smemo toliko smatrati telovadnim kot političnim organizacijam. Telovadba jim je plašč, v katerega so skrili meč, s katerim nam hočejo odsekati glavo. Saj so tudi s konsumi hoteli gospodarsko organizirati kmeta; zares so pa hoteli le naprednim trgovcem in gostilničarjem pomagati na kant. Velika je bila njih ljubezen do bližnjega, zato je bil tudi njih polom velik. Da se tudi pravočasno in odločno odbije ta novi naskok na napredno posest, bo treba velike paznosti in marljivosti, kajti klerikali bodo drugič opreznejši. — Na koncu bodi še povedano, da je Podlesnik poslal v nedeljo iz Šenčurja v Kranj neki osebi nemudoma dve pismi, in sicer eno na županstvo in eno na žandarmerijo. Zahteval je, da naj nastopi policija in žandarmerija ob 8. uri zvečer v varstvo „Čukov“, da jih Kranjci ne bodo pobili. Ali ima Podlesnik Kranjce res za tako surove ljudi, da se boji celo

za življenje „Čukovcev“. No, povedati mu moramo na tem mestu, da smo Kranjci videli „Čuke“, ko so prihajali skozi Kranj v Šenčur in ko so odhajali na kolodvor; toda zmenili se zanje nismo. Naj bo za danes dovolj, zato na svidenje še večkrat.

Gospodarski del.

Strojne zadruga.

Konec.

V času smo namreč, ko treba tudi v kmečkem gospodarstvu uporabljati vse pripomočke, ki so dandanes na razpolago v svrbo hitrejšega, boljšega in intenzivnejšega obdelovanja ter da se nadomeste s stroji delavne roke, katere se čedalje bolj odtegujejo kmetiji.

Zato pa moramo priti kmetje do one zavesti, da se mora na kmetih privarčevan denar, ki se nalaga po posojilnicah in hranilnicah tako obrniti, da pride cenim potem zopet na korist podjetjem in obratu, katero služi kmetijstvu. Vse kmečko gospodarstvo je treba industrializirati, da nam donša več in obilnejših dohodkov ter da se delo kolikor mogoče ceno in hitro izvrši.

Zadružna oblika — strojne zadruga — je najprimernejše sredstvo za ta namen.

Svoječasno nismo pri nas poznali nadomestila ročnemu delu. A razmere so se spremenile, mesto mlaticev, mesto capcev, pričeli so izdelovati mlaticnice, vitel (gepelj), katere je gonila živina, in mesto skuporeznih trug so prišle železne slamo-reznice.

Kdo danes ne pozna strojev (mašin)? Vitli stoje skoro pred vsakim podom. A živimo v socialnih časih, da se nam vzbuja tudi za trpljenje vprežene živine v vitel sočutje. Tudi vitel se da nadomestiti z motorjem. Delo se opravi veliko hitreje in vprežena živina je obvarovana trpljenja.

Na vsak način imajo tudi po naših kranjskih malih kmetijah prednost v bodočnosti motorji. Sila (moč) motorja se da še tudi drugače s pridom porabiti kakor samo za mlačev in rezanje; toda tega danes ne bomo popisovali.

Po sestavi (konstrukciji) delimo motorje glavno v dve vrsti in sicer: v evropski, lokomobilni sistem in ameriški sistem. Lokomobilni sistem je bolj umetno izdelan, podoben železniskim strojem. Mnogo bolj priprost in tudi pripraven je ameriški sistem motorjev. Kurijo se motorji z bencinom, petrolejem, erginom in benzinom. Najbolj v rabi je pri nas bencin, za katerega rabo treba dobiti oblastvenega dovoljenja (okrajnega glavarstva). Kmečko obrtno podjetje — zadruga — lahko prosi pristojno oblast, katera dovoli uporabo davka prostega bencina, kajti sicer je bencin obdavčen.

Motorji se izdelujejo razne velikosti in moči 2 do 8 in še mnogo več konjskih moči. Za kmetijsko porabo zadostuje vedno moč, koja premore 6 do 8 konj. Bencina porabi motor za eno konjsko moč vsako uro za 6 do 8 vin. Je odvisno od hitrosti in težavnega dela.

Omenimo še, da se navadno motorji izdelujejo v takimenovanem dvotaktnem in četvortaktnem sistemu (načinu).

Za motorje, ki se rabijo na kmetiji, je ugodno to, da so na kolesih, tako se dajo vedno lahko prevazati iz kraja v kraj, zato je tudi priporočljivo, da se oskrbe take mlaticnice. Seve se pri nakla-

danju in razkladanju zamudi veliko dragocenega časa; dostikrat se ravno takrat tudi kaj pokvari.

Za raznovrstne načine motorjev je zahtevati, da ima troje vžigalcev, to pa zato, ako en užigalec odpove svoje delo, se takoj drugi ali tretji nadomesti.

Kako treba regulirati motorje, da porabi ravno pravo množino bencina, kako istega ustaviti, ali v tek spraviti, zato se naj vedno od prodajalca (tovarne) zahteva natančnega pouka, cziroma da pride k prvima poskušnjam monter dotične tovarne, katera motor izdela.

Važno je, da ima potem v obratu motor v rokah vedno le ena in ista oseba, katera zna z njim delati.

Prepričani smo, da tudi pri nas v najkrajšem času nadomeste po naših kmetijah živinsko moč motor, da bode čedalje bolj v rabi ter nam donesel najobilnejših koristi. In zabeležili bomo zopet velikanski skok v našem kmečkem gospodarstvu, da se poprijemlje vedno modernejših sredstev v korist domači kulturi.

Jožef Jenko.

Vprašanje o začasni opustitvi pšenične carine.

Poljski kljub je sklenil dne 28. aprila, predložiti vladi prošnjo, da bi se z ozirom na veliko draginjo pšenice in moke opustilo do septembra popolnoma pšenično carino. Ta zahteva, ki izvira iz korporacije, v kateri prevladujejo močno agrarni interesi, je veliko simptomatične veljave. Nikakor se ne da tajiti, da pomenijo tako zelo visoko dvignjene cene za manjšega kmetovalca celo v tem slučaju, da mu momentano pri prodaji svoje pšenice donasajo boljše skupilo, na drugi strani pa tudi, če dolgo trajajo, vendarle veliko obremenitev, ker je sorazmerno z momentanim višjim skupilom tudi izdelek za moko trajno višji. Ker bode brezdvomno na podlagi tega sklepa prišlo do tozadavne predloge v poslanski zbornici, bode jako zanimivo, kako bodo druge stranke sprejele to propozicijo. Mogočni agrarci — menim namreč veleposestnike — bodo se gotovo zelo upirali temu predlogu, nasprotno pa bodo pač oni poslanci, katere so mali poljedelci poslali kot svoje zastopnike v državni zbor, spoznali blagodejne posledice take naredbes in bodo gotovo glasovali za časno popolno opustitev carine. Samooobsebi je umevno, da se taka naredba ne more le samo na podlagi avstrijsko-državnozbornskega sklepa uveljaviti, ampak da mora tudi Ogrska potrditi, vendar je zelo kočljivo, je-li se bode mogla ta eminentno-važna naredba tudi dejanstveno izvesti, ker je vendar splošno znano, da so baš ogrski agrarci tisti, ki so povzročili s spekulativnimi spletkami in pa s tem, da zadržujejo pšenico od trga, te sila visoke cene in krepe s tem materijelno stališče Ogrske na rovaš Avstrije, kajti ravno v Cislajtaniji smo navezani na večje pošiljatve ogrske pšenice in moke in plačujemo na ta način Ogrom sto in sto milijonov znašajoč tribut.

—ko—

Tedenski sejem v Kranju dne 26. aprila 1909. Prignalo se je — konj, 112 glav domače goveje živine, — glav hrvaške goveje živine, 1 domače tele, — hrvaških telet, 56 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domačih ovc, — hrvaških ovc, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani voli 100 kg 64—68 K, na polovico 100 kg 58—60 K, za pitanje 100 kg 52—54 K,

košček prsti. Na dnu pa je bilo drobno pisemce, pisano s tresočo roko:

Nad vse mi ljubljena gđ. Marjetica!

Čutim, da mi bo kmalu zamrlo srce, ki je bilo samo za dve osebi na svetu — za mojo mater in Vas, gospodična. Mati mi je pred pol letom umrla, a Vi ste odklonila vsako zbliznanje z menoj, torej je bilo moje življenje brez cilja. Pustil sem vojaško službo svojega vladarja in se opodal pomagat našim bratom Srbom, da se osvobode turškega jarma. Dolgo me ni hotela zadeti težko iskana turška svinčenka — danes pa mi je vendar ena izkazala to uslugo. Čutim, da so moji trenutki šteti — počival bom naskoro v hladnem grobu. Zato Vas prosim, gđ. Marjetica: Odpustite mi in ohranite me v blagem spominu!

Pri Nišu, 10. maja 1877. Grof Cz.

Smrt grofa Cz. jo je le še potrdila v njenem sklepu. In tako je ostala samica, pričakujoč, da jo Milan sprejme onkraj groba kot svojo nevesto. Ako pa sliši, da je katera postala nezvesta, vselej vzdigne prst in pravi, da se nezvestoba kaznuje že na tem svetu.

Puška št. 93.

Preprosti dogodek. Češki spisal Archleb Ludek.

Dalje.

Dan za dnevom je snažil Čermak svojo puško — iz vojašnice ga ni bilo in čakal je samo prilike, ko bo »gospod korporal« dobro volje! Da, pristediti si je za vsak slučaj nekaj srebričakov. Razpolo-

ženja in prilike le ni bilo, morali smo na daljši pohod, na praktične vaje, hodili smo streljati v tarčo in tako so nekako pozabili na to ljubo puško. Bržkone v prvi vrsti zato, ker ni visela puška v tem času zunaj na zidu, ampak pri Čermakovi postelji, da bi jo vedno imel pri roki. Sicer je večinoma ležala na njegovi postelji, razložena v posamezne dele, in v njenem ustju je navadno tičala palica, ovita z mastnimi cunjicami. Vijaki so bili še nekako negotovi in tudi petelin ni držal trdno. Vse je moralo biti s silo pritrdjeno.

Puška št. 93 je bila snažena sedaj v resnici le s človeško mastjo. Nad njo se je vedno nalanjal Čermak, trepetajoč od strahu, in zdelo se je, da so njegove oči od dne do dne bolj blede in bolj sanjave. Proti oknu ni nikdar pogledal, k večjemu skozi cev svoje puške — in tam je videl ta grozen madež — to senco madeža — tako veliko kot glavica navadne bucke.

Nekoč, to je bilo na strelišču, je prišel pogledat stotnijo polkovnik. Čermak je baš moral streljati s tremi drugimi vojaki. Strelili so. Čermak je popolnoma izgrešil tarčo, dasi je navadno prav dobro streljal. A, kako težko je dobro streljati, ko človek pri merjenju sliši polkovnika, ki se roga in pravi: »Ta puška je taka, kakor bi spadala k drugi armadi,« in ko stotnik odgovarja: »Igra narave!«

Polkovnik je odšel, a stotnik se je spomnil, da je v tej igri narave res — madež.

»Čermak, kaj dela madež?« je vprašal.

Modrovskemu Čermaku se je stemnilo pred očmi, kolena so se mu tresla, napol mrtve je samo zajeceljal »— ne morem...«

Puška se mu je tresla v roki kakor trepetlika.

Izbruh sirovosti in preklinjanja, ki pojenja — ko vzame poročnik, mlad, parfimiran gospod z ozkimi manšetami, Čermakovo puško in začne kukati v cev s svojim monoklom.

Po strelu! Vojaki so skoro popokali od strahu.

Čermaku so napovedali drugo kazen.

Dva dneva prostega zapora.

Čermakov kotiček je za dva dni osirotel — kakor ona klop v nasadih.

A puška št. 93 je zopet oživela.

Ko je bil Čermak zaprt, je prišel puškar strokovnjak in je pregledoval puške. Njegovo strokovnjaško mnenje je bilo, da ni več madeža v puški št. 93, da ni niti sence po globinici, ki jo je izjedla rja — ampak da puška št. 93 boleha na razširjenju kalibra sploh in sicer vsled neprestanega snaženja in trenja. Ne sicer vsled nasilnih sredstev, ampak vsled vednega snaženja. — Puška št. 93 da mora dobiti novo cev in nove vijake. In vojaka je treba kaznovati ter ga na vsak način prisiliti, da plača cev. Tako je bilo naročeno in zapisano v zapisniku.

Kaplja, ki pogosto pada, izdolbe tudi skalo. »Človeška mast« je vendar z uspehom delovala na madež, kateri ni bil madež, ampak samo senca madeža.

kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 13—, proso K 7-75, rž K 10—, oves K 9—, ajda K 9—, repno seme K 80—, fižol ribničan K —, mandalon K —, koks —, krompir K 2— za 50 kg, seme dom. detelje 45 vin.

Dobavni raspis. C. in kr. vojno ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da si namerava dobavo perila in slap za bolnice za leto 1909 po javni konkurenci zagotoviti. Pisarne ponudbe je najkasneje do 2. junija t. l. 10. ure dopoldne vložiti in sicer za dobavo v monturno skladišče št. 1 pri c. in kr. intendanci 2. voja na Dunaju in za dobavo v monturno skladišče št. 2 pri c. in kr. intendanci 4. voja v Budapešti. Dobavni raspis je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dopisi.

Z Bleda. Prihodnje leto bodo občinske volitve in do takrat bo pri nas vse klerikalno, kar leze ino gre. Saj dela vse na to, najvišji in najnižji, celo pismonoša pomaga klerikalcem. Kako zadnji pride do tega posla, ne vemo, vemo pa, da prodaja mimogrede „Slovenca“, seveda brez dovoljenja pristojne oblasti. Če bi na ta način raznašal „Gorenjca“, bi bil že desetkrat naznanjen in kaznovan. „Slovenca“ pa seveda sme prodajati, ker mu je tako župnik naročil in temu gospodu se noče nihče zameriti. Pismonoši privoščim dobiček, ki ga morebiti ima pri prodaji, ali le to me jezi, da kupujejo list ne samo klerikalci, ampak tudi najpristnejši naprednjaki, od katerih bi nikdar ne pričakoval kaj takega. To je vse župnikov, „Slovenčev“ in pismonošev vpliv. Bojim se, da bodo do prihodnjega leta vsi naši naprednjaki spokorjeni grešniki in župnik bo brez truda vse celemošte in mežnarje in druge take može, ki so mu na migljaj pokorni, spravil v občinski odbor. Najhujši naši naprednjaki bodo postali krotke ovce, ki se bodo dali gnati brez upora v mesnico. Da bi preprečil izpreobrnjenje, bi rad prosil pomoči in sveta, pa se ne vem kam obrniti. Dober svet je res drag, ali vredno se je potruditi za naše može, katere utegnemo v kratkem izgubiti. Če nam pa nihče ne more svetovati in pomagati, potem se moram tudi jaz izpreobrniti, ne sicer iz prepričanja, kakor se tudi drugi ne bodo, ampak iz edinega vzroka, da ne bom sam ostal v zasmeh in zabavo spokornikov. Torej pomagajte nam, ako morete in znate, sicer utonemo v klerikalnem jezeru in naš lep kraj je za vedno izgubljen. Naprednjak.

Iz Javorji pri Poljanah. Če se ne motimo, se v zadnjem „Domoljubu“ zopet nekdo izpodtika nad novim občinskim odborom, posebno pa še nad županom. S poštenjakom „Domoljubom“, mi smo lažnivci, seveda se ne bomo dosti prekeovali. Bodi enkrat za vselej povedano, da je vse, kar je „Gorenjec“ pisal dosedaj o naših volitvah, resnica in samo resnica. Res je, da so ljudje sami hoteli tako imeti in se oprostiti farovža. Volitve so se vršile prosto brez razlike kakage strankarstva bodisi „liberalci“ ali „klerikalci“. Tudi je res, da bi bil prejšnji župan še prevzel ta težavni posel kljub vsemu delu in skrbem, ki jih ima s posojilnico v Poljanah. Da

pa ni tako, so vzrok volilci in občinski možje, ki si ne dajo več zapovedovati iz farovža, poslušajo pa še vedno vsak dober svet, ki bi bil res v korist občini in občanom, magari, če pride tudi iz župnišča. V dopisu, seveda poštenem in resničnem, se izpodtika nad županom kot liberalcem ter občinskim odborom in zakaj? Zgolj radi tega, ker možje malo mislijo s svojo glavo in ne gredo za vsako malenkost vprašat župnika Fajfarja kakor je bilo doslej. Če kdo reče, da župnika občina in nje gospodarstvo nič ne briga in takoj je ogenj v strehi, četudi so ti vsaj slabejši kristjanje, Zvoni se, moli se in hodi v cerkev, nobenega se nič ne prikrajuje. In nazadnje, kaj pa ima tudi občina skrbeti za vero? Nje skrb je za občinska pota, mostove, občinske reveže i. t. d. Če ni z vero tako, kakor bi moralo biti, gotovo zadene to v prvi vrsti te, ki jo oznanjuje, ali da slabo razlagajo ljudem božje resnice, ali pa da imajo preveč opraviti s postranskimi posli. In ravno to poslednje se je vzel zdaj z občinsko opravilo župniku, da se bo mogel bolj poglobiti v svoj poklic, da bo že vsaj enkrat povedal na prižnici res kaj pametnega, res božjega in čednostnega, dosedaj tako še nismo slišali nič drugega ko zabavljanje. Tako je, in naj poštenjak „Domoljub“ imenuje še tako očito nas ali pa „Gorenjca“ lažnjivce. Značilna je bila prva občinska seja, v kateri je zahteval prejšnji župan, da naj pokaže občinski odbor svojo barvo. Razume se, da mu je to korenito izpodletelo, kakor tudi glede tajnika. Tu ni mesta za politiko, tu je mesto dela za občni blagor občanov. Kar se tiče županove zmožnosti, omenimo le, da prejšnji župan Pintar tudi ni padel učen z nebes in si je pridobil zmožnosti le v teku časa. Počakajmo malo in tudi novi župan Demšar si bo to pridobil, bodimo brez skrbi po reku: Komur Bog da kak urad, mu da tudi sposobnost.

Zgodovinski in sloystveni pregled za prih. teden.

2. maja. — 1335. Habsburžani dobe Koroško. — 1519. † Slikar Leonardo da Vinci. — 1668. Mir v Aachenu (Cahah). — 1707. * Botanik Karel pl. Linné. — 1813. Bitka pri Großgörschen.

3. maja. — 1471. Bitka pri Tewkesburyju. — 1791. * Dramatik Avgust Friderik Kotzebue. — 1859. Napoleon III. napove Avstriji vojno. — 1881. † Pisatelj Jožef Jurčič v Ljubljani. — 1894. † Mladinski pisatelj pater Florentin Hrovat v Novem mestu. — 1897. † Operni pevec Jožef Karel Tertnik v Brnu. — 1904. † Zgodovinar Simon Rutar v Ljubljani.

4. maja. — 1530. † Grof Niklas Salm, slavni branitelj Dunaja proti Turkom. — 1776. * Modroslovec Janez Friderik Herbart. — 1814. Napoleon I. pride na otok Elbo. — 1820. * Pisatelj Filip Jakob Kafol v Pečinah na Tolminskem. — 1825. * Naravoslovec T. H. Husley. — 1848. Proglasitev republike na Francoskem. — 1875. † Pesnik Valentin Orožen.

5. maja. — 1469. * Italijanski državnik Machiavelli. — 1789. Shod francoske narodne skupščine; začetek velike francoske revolucije. — 1818. * Socialistični pisatelj K. Marx. — 1821. † Napoleon I. na otoku Sv. Helene. — 1824. † Pesnik Franc Bile v Harijah. — 1893. † Pesnik-trpin Jožef Cimperman v Ljubljani.

6. maja. — 1622. Bitka pri Wimpfenu. — 1757. Bitka pri Pragi. — 1848. Radetsky zmaga pri Santa Luciji. — 1859. † Aleksander pl. Humboldt.

7. maja. — 1700. * Gerhart van Swieten. — 1775. Bukovina pripade k Avstriji. — 1792. * Pisatelj Janez Cigler v Vodmatu. — 1833. * Nemški skladatelj I. Brahms.

8. maja. — Jeanne d'Arc (Devica Orleanska) osvobodi Orleans. — 1794. † Kemik Lavoisier. — 1803. Napoleonov vohod v Draždane. — 1906. Ustanovitev „Adrije“ v Pragi.

Gedovi prihodnjega tedna:

2. Vladovit, Živana; 3. Mladen; 4. Florijan, Cvetoslav, Skorošava; 5. Pij V., Desirad, Cestimir; 6. Janez Evang., Dragovit, Utvijsa; 7. Stanislav; 8. Mihael, Budislav, Pribislava.

Sejmi prih. teden na Gorenjakem:

4. na Jesenicah, v Srednji vasi (v Bohinju), v Poljanah, v Domžalah.

Konec oblastnoša.

Abdul Hamid je bil sultan. Več kakor 32 let je gospodoval nad Turčijo, kakor da je bil ne vladar, temveč lastnik dežele in kakor da so bili prebivalci ne državljani, temveč njegovi osebni sužnji. Uživati materialne slasti, zbirati bogastvo brez ozira na vire in na pravico, pa bati se za svoje življenje, to je bila 32 let svrha njegovega vladanja. In vsako sredstvo, ki je služilo temu namenu, je bilo dobro in vsako hudodelstvo, ki mu je pomagalo, je bilo dovoljeno. Nezvestoba je bila glavna Abdul Hamidova lastnost in njej se je pridruževala brezprimerna krvoločnost. Ko je prišel na prestol, je moral obljubiti, da vpelje ustavo; komaj se je tron ogrel pod njim, je pokopal ustavo. Verolomen kakor je bil, se je neprenehoma bal nezvestobe drugih. Kakor mu življenje drugih ljudi ni veljalo boba, tako je trepetal nočindan za svoje življenje. In zaradi tega je dal daviti in strupiti in je organiziral vohunstvo na tako široki podlagi, da ni bil sosed varen pred sosedom, ne brat pred bratom, ne oče pred sinom. Lahko se reče, da je polovica Carigrada špijnila drugo polovico.

Ko so lani Mladoturki zmagali, je Abdul Hamid vnovič vpeljal ustavo. Prisegel je na koran pred oficirji, pred šejk ul islamom, pred vsem narodom in pri prvi priliki je prelomil vse prisege in s pokradenim denarjem organiziral reakcijo proti ustavi.

Sedaj pa je bila mera njegovih zločinov polna. Zopet so vstali Mladoturki, zopet so zmagali, a tako prizanesljivi niso več bili kakor lani. Abdul Hamidove slave je konec, umakniti se je moral in njegov brat Rešad-efendi je zdaj sultan in kalif — senca božja...

Mladoturki so zmagali. V krvavem boju so zavzeli sultanovo rezidenco in glavno mesto svoje domovine. Ko so se začele ponoči od petka na soboto macedonske čete pomikati naprej, so bile pripravljene na odpor. Ponudile so carigradski vojski pardon, toda del sultanovih čet je odklonil kapitulacijo in boj v mestu je postal neizogiben. Po nepotrebnem; zakaj dolgo ni trajalo, pa je zavihrala bela zastava, ki pomeni kapitulacijo, na Jildizu; sultanovi vojaki so se še bojevali, sultan se je že vdal.

Učinkovalo je tudi na senco — tudi kovina se je omehčala!

Ko se je vrnil Čermak iz ječe, ga je obvestil narednik s puškarjevem strokovnjakem mnenju in dostavil, da se mora Čermak po jutrajšnji vaji, katera bode na velikem strelišču kot predpriprava za vojno izvežbanje v streljanju z ostrimi naboji in v polni vojaški opravi — javiti zopet pri reportu. Čermak je samo povedal glavo in vzdihnil:

«No, vsaj to je zadnjič! V tretjič...»

To je slišal narednik in oni, ki so stali poleg. Nihče ga ni slisal, ko je zaspešal Čermak sam pri sebi: «Bogu bodi hvala, da dobim novo cev, sicer bi moral obupati!» To moč je prvič mirno spal po dolgem času.

Dalje prih.

Zvestoba in nezvestoba v ptičjem zakonu.

Po prof. dr. L. Büchnerju spisal M. Konec.

Težje kakor ta goljufana in potrta soproga, je pretrpela podobno usodo golobica, katera je gospod H. na nekem dvorišču opazoval. Njeno obnašanje kaže, da vplamti od prave ljubezni nelečljiva ljubosumnost tudi mirno golobjo dušo k divjemu maščevanju. Od dvojice pavovk (pavovka je golob, ki ima kakor pav razprostrti rep) je poginila samica, samec pa si je izvolil mesto nje navadno domačo golobico. Čez nekaj časa primese gospod H. iz mesta samico pavovko, nakar se prejšnje razmerje posili raztrga in pavovka je bila združena. Komaj je samica znesla dvoje jajc, se že prikaže zavržena drugam prenešana soproga zopet na posestvu. Zmuznila se je v golobjak, sključala

pavovko do krvi, vrgla ven jajca in raznesla gnezdo, pustila pa vsa druga gnezda in jajca pri miru. Potem je izginila. Toda se ni bilo dovolj maščevanja. Drugo leto, ko je bilo že vse pozabljeno in ko je pavovska dvojica zopet valila, se prikaže morilka drugič ter umori oba mladiča. Šele tretje leto jo je bilo možno vstreliti, ko je letala okrog golobjaka.

Enak dogodek je opazoval tudi gosp. Jakobs. Med golobi je bil nek golob, kateri je zapustil svojo soprogo in si poiškal drugo za ženo. Ko so bili že mladiči, zapustila nekega dne oba gnezdo. Ta trenotek je porabila zapuščena, zletela je v golobjak, umorila mladiča in jih vrgla ven.

Slično je videl Trögel pri kanarčkih. Imel je samca in dve samici skupaj v enem ptičjaku. V začetku družितve se je samec dobrihal obema; naslednje pa se je le odločil za tisto, katera je bila njegovega okusu najbolj pogodu. Srečna soproga nanosi hitro gnezdo. A komaj je bilo dokončano in v njo položeno jajce, je druga od ljubosumnosti zbila jajce in razdrla gnezdice. Naslednje dni nanosi novo gnezdo; ljubosumnica jo razdere drugič kakor prvokrat, tako da je bil gospod Trögel prisiljen, jo odstraniti iz ptičjaka.

Hujše nego ljubosumane, goljufane samice, uganjajo gospodje soprogami sami, kadar se jim zdi, da so goljufani ali zavoljo drugega ljubimca v nevarnosti in sicer napovejo tekmeču boj ali pa kaznujejo nezvesto soprogo s smrtjo.

Tako opisuje C. S. Landhek v Lantragi smrt iz ljubosumnosti, povzročeno od lepega, živega goloba, kateri je odvrnil srogo neke pavovke od nje-

nega pravega soproga z zmagonosnim bojem in vztrajno svatbo. Ubogi, zapušteni samec pavovke je postal žalosten, se skrli v najtemnejši kot dvorišča ter jedel samo toliko, kolikor je bilo treba, da ni poginil od gladi; novi par pa je živel polno veselja. Neveča pa je se hotela, da je vrgel veter pavovko-samico nekega dne na dvorišče sosedu, kjer je bila vjeta in nekaj dni zaprta. Obupani soprog je preiskal brez uspeha dva dni vse kote okraja za svojo ljubljeno, tretji dan pa mu pride menda na misel, da jo je mogoče odvedel zapušteni soprog. Poišče ga v skritem kotu, ga napada z grozovito jezo ter ga umori, sključavši mu luknjo v glavo. Ko se je pa čez nekaj dni izgubljena soproga zopet našla, je ni maral več, bržkone ker je mislil, da ga je goljufala; izvolil si je drugo družico.

O nekem golobu, ki ga je zapustila soproga, pripoveduje kapitan Brown, da je postal tužen in si ni maral izbirati druge. Dve leti pozneje pride zopet nezvesta soproga, ki je porabila vso umetnost, da bi užaljenega zopet spravila. Ko se ji je to po težkočah vendarle posrečilo, je kmalu potem poginila. Zdaj pa je odletel golob ter se kmalu vrnil z novo družico. Smrt je mogla šele pretrgati vezi med njima, katerih ni mogla nezvestoba. Bi-li človek ob enakem slučaju tudi tako čutil in storil?

Ti dogodki nam jasno kažejo, da je življenje živali veliko bogatejše, različnejše in globokajše nego si to domisljajemo. Čut živali seveda ne moremo primerjati s človeškim čutom; vendar pa se tudi od živali lahko marsikaj učimo.

Mladoturki so doslej v vsakem oziru mojstrsko nastopali. Ko so dobili glas o reakcionarnem uporu v Carigradu, se niso ne en hip obotavljali; nemudoma so napovedali boj reakciji in sultanu samemu. Toda mladoturška stranka je le stranka in še to ne popolnoma v evropskem zmislu, nikakor pa ne država, da bi mogla v 24 urah mobilizirati. S čudovitim zaupanjem se je zanašala na moč svojih načel; toda za zmago ne zadostuje nobeno načelo in noben program, temveč je potrebna stvarna moč. To je bilo treba zbrati pred carigrajskimi vrati in to je mladoturško vodstvo vzorno izvedlo. Ko so solunske čete šele začele korakati proti Carigradu, so že raznašali glas po svetu, da jih je 30, 35, 40 tisoč dan hoda pred mestom. Bilo je to že zaradi tega nemogoče, ker je bilo vojski premalo železnic na razpolago. A v Carigradu so morali verjeti, da se koncentrirajo pred vrati velikanska moč, zakaj ta vera jim je branila izpad in omogočila Macedoncem mirno zbiranje.

Bilo pa je treba tudi časa. Zakaj ne napa-dejo solunske in drinopoljske čete mesta, če so že zbrane? ... Mladoturški odgovor je prišel, preden je kdo vprašal. „Pogajajo se; sultanu so se stavile ponudbe; dosegla se je popolna sprava; sultan je odstavljen; sultan ostane i. t. d. i. t. d.“ In vsa ta politika ni imela drugega namena, kakor zakriti vojaške manevre in koncentracijo. Ko so Mladoturki imeli približno 28.000 vojakov skupaj, so govorice utihnile, pa je prišel marš v Carigrad. Nekateri sultanove čete so se uprle, na nekaterih mestih je bil boj hud, tudi artilerija je posegla vmes; nekoliko ur so trajale bitke in končale so se z mladoturško zmago.

Medtem pa je „Narodni zbor“ opravil politično delo. Na tajni seji so mu bili predloženi dokazi, da je sultan sokriv na revolti dne 13. t. m., na kar je zbornica takoj s pretežno večino sklenila, da se sultan Abdul Hamid odstavi ter proglasi za njegovega naslednika princ Rešad-fendi. V ponedeljek zvečer je posetil sultana vrhovni poveljnik mladoturške armade Mahmud Šefket paša ter mu sporočil, da je njegova de-tronizacija neizogibna, ako se hoče kaj hujšega preprečiti. Sultan je to obvestilo baje mirno vzel na znanje.

V torek ob 1/3. popoldne je bilo gotovo. V Carigradu so začeli pokati topovi — 101 strel — to je bilo znamenje, da se je na tronu izvršila izprememba. Narodni zbor je odposlal k Abdul Hamidu dva poslanca in dva senatorja, da mu naznanijo sklep o njegovi odstavitvi. Abdul Hamid je dejal: To je moj kizmet. Kazal je skrb za svoje življenje, a rekli so mu, da ga varuje osmanski narod. Potem je dejal, da bi rad bival v čereganski palači, v kateri je bil nekda zaprt sultan Murat.

Medtem se je deputacija narodnega zbora poklonil novemu sultanu Rešadu, Mehmedu V., v džamiji Dolma bagdže. Odtod se je po morju odpeljal v Jildiz, kjer je prisegel na ustavo.

Mladoturški odbor izdeluje spomenico, ki se razglaši in baje pošlje vsem državam. Spomenica dokazuje Abdul Hamidu vse umore od smrti Micehatove do zadnjih pokoljev Armencev. Novi sultan bo vladar po imenu. Več menda tudi ne bo zahteval.

Carigrad, 28. aprila. Bivšega sultana Abdul Hamida so danes ponoči ob 1. uri prepeljali s posebnim vlakom v Solun. Sprva je protestiral proti prognanstvu, ko pa je uvidel, da ni pomoči, se je ydal v svojo usodo in šel sam prostovoljno na kolodvor.

Dunaj, 28. aprila. Dopisnik „N. Fr. Pr.“ je bil navzoč pri odhodu Abdul Hamida v Solun. Ta dogodek opisuje tako-le: O polnoči so pripravili poseben vlak na kolodvoru. Nekaj minut po polnoči so prišli na kolodvor sultanovi adjutanti. Na to so peron zaprli vojaki. Ob polu 2. se je pripeljalo več dvornih vozov na kolodvor. Iz prvega je izstopil Abdul Hamid v civilni obleki z belim telovnikom, s temnim površnikom in fezom na glavi. Njegova brada, ki si jo sicer barva, je bila popolnoma siva. Obraz njegov je bil bolj bled, kakor navadno, toda brez sledu notranjega nemira. Na peronu je vladala grobna tišina. Sele, ko je sultan položil roko na čelo, so mu salutirali častniki. Na to je vstopil v salonski voz v spremstvu 17letnega princa Abdula Kadra in svojega najmlajšega 10letnega sina. Za njim je vstopilo 11 haremskih dam, katerim je Abdul Hamid galantno pomagal pri vstopu. Dame niso imele neprozornih pajčolanov, marveč lahke šale, skozi katere se je lahko videlo, da so še mlade in zelo lepe. S sultanom se vozila dva evnuha in 6 strežajev, ki so takoj zastrili okna salonskega voza z zavesami. Dame, ki so kakor njih gospodar prvič videle železnico, so radovedno in koketno dvignile zastore. Še enkrat se je pokazal Abdul Hamid ob oknu, ko je zahteval za svojega sina čašo vode in zase cigarete, na to je lokomotiva zažvižgala in odpeljala v prognanstvo največjega despota Evrope.

Solun, 29. aprila. Danes zjutraj je pripeljal poseben vlak vjetega sultana Abdul Hamida v spremstvu enajstih dam, dveh princev in šestih drugih oseb v Solun. Kolodvor je bil zaprt in vo-jasko zastražen. Na kolodvoru je pričakovalo sul-tana nekaj visjih uradnikov. Sultana so odpeljali

v spremstvu kavalarije v vilo Aladini, kjer je strogo interniran in zastražen.

V Kranju, dne 1. maja 1909.

Ministra Košut in Apponyi sta bila v soboto, kakor je bilo napovedano, pri cesarju na avdienci in sta mu predložila ustanovitev samostalne ogrske banke. Ogrska kriza se torej razvija natančno po programu. Pa pravijo, da ni v političnem življenju nič humorja!

Državno sodišče je imelo zadnji teden soditi o pritozbah mnogih dunajskih volilcev, ki so prišli ob svojo volilno pravico in je vzlic vsem reklamacijam pri nižjeavstrijskem namestništvu niso mogli doseči. Celo dolgo vrsto takih pritožb je državno sodišče ugodno rešilo; to se pravi: Izreklo je, da so bila dotična odločila namestništva protizakonita. Za Lurjerjev magistrat in za dunajsko namestništvo je to dolg, a zaslužen nos, ki kaže, kako „vzorna“ je tista dunajska krščansko-socialna uprava, ki jo naš pobožni „Slovenec“ neprenehoma navaja za vzgled in ki jo mislijo tudi naši klerikalci vpeljati povsod, kjer dobe moč v svoje kremplje. Ampak izplačalo bi se tudi pri nas s primerno natančnostjo pregledati različne volilne imenike. Tudi tu bi se našlo gradiva za državno sodišče.

V Veneciji se gode različne reči, ki kažejo, kakor da bi se tam razpoloženje izpreminjalo zopet pregnanemu predsedniku Castru v prid. Poseben dekret predsednika določa, da se puste vse osebe na svobodo, ki so prišle v zapor ob priliki Castrovega padca, vstevši tiste, ki so bile deležne zarote za umor predsednika Gomeza. Podpredsednik Bellitini prevzame začasno predsedništvo.

V Tabrisu v Perziji je lakota na vrhuncu. Vse pekarne so zaprte. Mnogo ljudi je od lakote umrlo. Cele skupine žen so demonstrirale po mestu. Satar kan zatrjuje, da se ne vda na noben način in da je izmišljena govorica, češ, da želi oboroženo posredovanje Rusije.

Črtica iz septemberskih dogodkov.

Ljubljana, dne 27. aprila.

Pretečeni teden se je vršila velikanska sodna obravnava o dogodkih 21. septembra (20 obtožencev radi odstranitve nemških napisov). Radi preobširnosti te obravnave omejim se le na kratek izvleček v obliki zgodovinske črtice. 13. septembra 1908 se snidijo sinovi in hčere matere Slovenije k zborovanju družbe sv. Cirila in Metoda na slovenskem ozemlju stoječem otoku nemških poturic; Ptuj se zove ta otok. Pa zgodilo se je, da so nositelji visoke nemške kulture dejansko se spozabili nad našim slovenskim ženstvom. (Napadav na moške niti ne omenjam posebej.) V ženski tudi divjaki spoštujejo, če ne drugega, vsaj njeno slabost; pod svojo častjo smatra divjak napasti slabotno žensko. Cesar bi ne bili storili divjaki, storili so nemški kavalirji v Ptuj. In završala je, vskipela je slovenska kri širou Slovenije... 18. septembra v Ljubljani. Za revanžo v Ptuj razpije mladina nekaj nemških šip. Državnega pravdnikstva zastopnik dr. Neuperger sam je tekom razprave o ljubljanskih dogodkih javno priznal, da so te demonstracije tvorile le „materijelno škodo, ki se da popraviti. Mi Slovenci pa hočemo biti strožji nego g. državni pravdnik s tem, da sami obsojamo to razbijanje šip. Namen teh demonstracij ni odgovarjal vzvišenemu načrtu, v mislu katerega naj bi ves slovenski narod le na narodno-gospodarskem polju iskal zadoščenja za krvavo žaljenje v Ptuj. Toda če te dogodke obsojamo, moramo tudi upoštevati, da tudi naša mladina dobro ve, da so v drugih mestih napram slovenskemu življu odrasli nemški akademiki uprizarjali še hujše igrade, še v večjem obsegu. Grajati moremo potemtatem našo mladino le, da je ista v svoji nerazsodnosti se izpozabila uprizoriti prvi poizkus posnemanja odraslih nemških akademikov. In da ji ta prvi poizkus ostane v svarilo, bi nikakor ne ugovarjali, da bi bila oblast izsledila prave krivce in bi bila proti njim postopala v prvi vrsti po naravnem zakonu psihologije ljudske mase in se šele v drugi vrsti ozirala tudi na primero za mladino, a ne na mrtve paragrafe veljavne za hudodelstva vobče. Kdor je sploh zasledoval septembrske dogodke, je moral nehoti dobiti vtis, da so bili ljubljanski Nemci in vlada veseli, da se je demonstracija vršila tako, kakor obsoja vsak trezno misleči, narodno čuteči Slovenec. Že ko so bile šipe pobite in se je jela množica razhajati, stopila je oborožena sila v iz-zivajočo akcijo. Bajoneti in puške pa, to so dvoje stvari, katerih nobena kaj prida ne rodi. In ta dokaz sta doprinesla 19. in 20. septembra. Odmev par razbitih šip v Ljubljani je povročil v spodnještajerskih mestih pravecate divje orgije nasilstva napram manjšini slovenskih sosesčanov. V Mariboru n. pr. so nemški razgrajči udrli v hiše (§ 83. javne sile), kjer so ponekod liki tolovaji razbili vse pohištvo. To gotovo že ni bila več tudi najstrastnejša politična demonstracija, marveč to je bil že prvi proizvod narodnega poba. Vrhutega pa je še magistrat ukazal odstraniti vse, kar

bi spominjalo, da v istem mestnem obzidju žive istotako enakopravni slovenski sosesčani. To si je treba za razsodbo ljubljanskih dogodkov dobro zapomniti. V Ljubljani pa so pokale puške, padle so človeške žrtve, nedolžna slovenska kri je rdečila tla bele Ljubljane. S tem zgodovinskim ozadjem preidemo na 21. september, za naše obtožence in obsojence usodopoln, za preporod slovenskega naroda velepomembni dan. Tega dne zjutraj so pričela prihajati razburljiva poročila o divjanju Nemcev napram Slovencem v spodnještajerskih mestih. Posebno ono poročilo iz Maribora je globoke žalosti strto ljudsko dušo nehoti divnilo v plamen novega razburjenja. In zopet je bila slovenska mladina ona, ki se je, nezavedajoč se svojega dejanja, najmanj pa posledic, žrtvovala za slovenske pravice. V zadoščenje za vnebovpijoče krivice slovenskemu narodu se je v mladih srcih porodilo geslo: slovenska Ljubljana mora kazati res svoj slovenski značaj! Ni pa nikomur prišlo na misel, to geslo izvojevati z nasiljem in skrito pod plaščem noči. Ne! Tudi se ni vprizoril boj nemški manjšini. Ob belem dnevu, pred očmi oborožene sile so korakale posamezne gručice, obstoječe ponajveč iz šolarjev in vajencev, po trgu in ulicah z vsklikom: „Nemške napise doli!“ Da je ta vzklik veljal tako Nemcem, kakor tudi Slovencem, ki so imeli dvojezične napise, je pač najizrazovitejši dokaz, da so mali demonstrantje smatrali svoje dejanje za vse preje kaj drugega, le ne za javno nasilstvo. In kakor da so ti mladi prekrstitelji slovenske Ljubljane pravzaprav le nekaj očitajoč opomin, da se mora to, kar bi se moralo brez njih iz lastne volje izvršiti že zdavno prej, baš v tem trenutku splošno po dogodkih 18. do 20. septembra povzročenega razburjenja končno vendarie izvršiti, so nemški napisi kar izginjali izpred oči opazovalca. Pri tem je 80% Nemcev prostovoljno sledilo slovenskim imejiteljem dvojezičnih napisov. Le preostala peščica zagriženih nemških trgovcev, kakor, Kastner, Elbert, Kirbsch, Lang, Lassnik, Kenda, juda Götzl in še par drugih, je poizkušala se obotavljati položaju razmer. Svetovalo se jim je, naj nemške napise odstranijo prostovoljno. Tudi temu so se nekateri odločno uprli. In šele sedaj je prišlo do neizogibnega: demonstrantje so napise sami odstranili! Tako se je vršilo in tako je bilo dejanje, katero je državni pravdnik stavil kot hudodelstvo javnega nasilstva združeno z izsiljevanjem, oziroma z grožnjo (§ 98 b) ter s poškodbo tuje lastnine (§ 85 a) pod obtožbo. To bi bili storilci sami. To so v prvi vrsti tisti, ki so pozneje zašli v družbo malih demonstrantov in so iste z vzkliki: „Nemške napise doli!“ ali kakorsibodi bodrili k kaznivemu dejanju. In za njimi pridejo tudi še tisti, ki so ne da bi bili v družbi, posamezno svarili ali svetovali nekaterim trgovcem, naj raje napise prostovoljno odstranijo, predno pridejo demonstrantje, ter jih morebiti razbijejo.

Dalje prihodnjic.

II. zlet gorenjskih sokolskih društev se vrši dne 15. velikega srpana t. l. v Trzinu.

Novičar.

Potrjeni deželni zakon. Cesar je potrdil premembo deželnega zakona glede sestave deželnega šolskega sveta. Po tej premembi obstoja deželni šolski svet iz 1. deželnega predsednika ali njegovega namestnika kot predsednika, 2. štirih zastopnikov dežele, katere imenuje deželni odbor, 3. referenta za administrativne in ekonomske zadeve, 4. deželnih šolskih nadzornikov, 5. dveh katoliških duhovnov, 6. dveh članov učiteljskega in 7. zastopnika mestne občine ljubljanske.

Občinske volitve v Osilce. Dne 15. aprila smo imeli prav zanimive občinske volitve. Bil je prav hud boj za zmago, pa tudi brez smeha ni bilo. Za jeseni smo imeli volitve in smo naprednjaki iz Nove Oslice zmagali v vseh treh razredih. Toda leskovskega župnika je ta zmaga tako pekla, da je volitev ovrgel. Zdaj je nagnal na volišče, kar je mogel svojih kimovcev; v tretjem razredu se mu je posrečilo, da nas je premagal z 32 glasovi. Župniku Mateju Kosu je donela taka slava in tako so mu vpili živio, da je pozabil samega sebe voliti in še nekaj pooblastil zraven. Ko je začel drugi razred voliti, so se tretjeredniki zagnali v boj za staroselskega župnika. Tedaj je stopil neki naprednjak med može in jim je rekel: Ne volite Ivana Soukupa, on je rekel, da naj ga vzame tristo hudičev, če bo kdaj prišel v županovo hišo; če ga zdaj izvolite, napravite samo sitnost starešinstvu, kajti, ako ga bodo hudiči vzeli, bo starešinstvo imelo odgovornost, če ga pa ne bodo vzeli, se bo saj vedelo, da je tako siten, da se ga še v peklu boje ljudje so se smejali — zaleglo je pa le. Tudi znani župnik iz Trate, Braje, ki je v Sori v tako „dobrem“ spominu, je prodajal sitnost na metre, pa tudi ni nič opravil. Že pri volitvi iz drugega razreda so letela

močne granate na klerikalno trdnjavo, pri volitvi iz prvega razreda pa so grmele take bombe, da se je klerikalna trdnjava porušila. Klerikalci ne dobe več oblasti v roke, pa če magari pokličejo na pomoč še dr. Lampeta, ki je na shodu v Čatežu rekel: jaz sem Peter skala. — Kosku svetujemo, naj nikar ne vika svojega kljuna v občinske zadeve. Znabiti, da mož mnogo bere, a prebavil ni ničesar. Ze star pregovor pravi: Kdor več plačuje, ima tudi več vpliva. Tako je tudi pri nas. Naprednjaki iz Nove Oslice imamo enajst mož v starešinstvu, klerikalci pa samo sedem. Vsa čast naprednim možem, ki so se kakor en mož in en glas tako trdno držali v tem boju. Več naprednjakov iz Nove Oslice.

Imenovanje. Gosp. Hinko Rebolj pristavi računovodja na tukajšem kolodvoru, je imenovan postajenačelnikom za c. kr. postajni urad v Ajdovščini. Z g. Reboljem izgubimo izvrstnega družabnika in neprecenljivega igralca. Naj nas, ki smo ga imeli radi, ohrani tudi na novem mestu, v prijaznem spominu.

Občinski odbor mesta Kranja je imel dne 23. m. m. svojo sejo. Župan odpravi sejo, konstatira sklepčnost in imenuje overovateljskega zapisnika občinskega odbornika dr. Josipa Kušarja in Franca Omersa. I. Čitanje zapisnika zadnje seje se brez ugovora odobri. — II. Županova naznanila. Župan sporoči, da je 14. aprila t. l. prejel prošnjo, da bi se odstranili na glavnem trgu stoječi štanti, ki niso v noben kras mesta. Ker je ta prošnja anonimna, se o njej ne more razpravljati, marveč se vsebina ne vzame na znanje. Sprejeto. — III. Iv. Volčiču se podaljša najemnina za šupo na občinskem svetu in za prostor za sušenje čresla za nadaljnjih deset let pod gotovimi pogoji. — IV. Poročilo policijskega odseka o fajakarskem tarifu se z neznatnimi izpremembami sprejme. O tem poročamo prihodnjic. — V. O poročila stavbenega odseka o načrtih tvrdke E. Gärtner na Dunaju z namenom kanalizacije mesta Kranj sklene občinski odbor: 1.) Zgradba kanalizacije naj se temeljem načrtov tvrdke E. Gärtner na Dunaju z dne 1. marca 1909 izvrši; 2.) V pokritje stroškov kanalizacije naj se najame potrebno posojilo do najvišjega zneska 100.000 kron pri mestni hranilnici v Kranju proti 4 1/2 % obrestovanju in 1/2 % amortizaciji in izpostavi pri deželnem odboru kranjskem za to potrebno privolitve; 3.) ob predložitvi načrtov v dveh izvodih naj se naprosi c. kr. okrajno glavarstvo za takojšnjo komisijsko obravnavo; 4.) en izvod načrtov naj se predloži c. kr. ministrstvu za javna dela v pregled in naprosi obenem, da odpošlje k komisijski obravnavi svojega zastopnika. Župan da vsako točko posebej na glasovanje, katere občinski odbor soglasno odobri. Nato zaključijo sejo.

De 40.000 kron — lepa svota — bodo plačali zadružniki znanega propadlega konsuma na Dobravi pri Gorenji vasi v najkrajšem času. Koliko kmetij bo šlo na boben, koliko gospodarjev očetov bo zapustilo vsled tega svoj dom in svojo družino ter šlo preko morja iskat si tega, kar je izgubilo po zapeljavanju politikujočih duhovščine, kateri se pa nič ne zgodi, kvečjemu doda še nekaj milijonov. Res, vsega pomilovanja vredni ljudje. Upamo, da bo nam prihodnjic o tem eden ali drugi dopisnik od onodod kaj več poročal.

Izvenredni občni zbor telovadnega društva «Sokol» z ženskim oddelkom v Kranju se je vršil dne 24. aprila v društveni telovadnici. Po nagovoru brata starosta, ki je povdarjal namen izvenrednega občnega zbora, se je sprejel po kratki debati poslovnik občnega zbora in razsodišča. Župna pravila, prikrita na českih, so se sprejela brez debate. Praporščakom je bil izvoljen brat Vekoslav Duller. Konečno je bil izvoljen v stavbni odsek brat Radivoj Čelešnik, nakar je brat starosta s primernim nagovorom zaključil izvenredni občni zbor.

Izlet. Dne 24. p. m. popoldne so priredili sodelavci pri dijaški akademiji, ki se je vršila 22. p. m. na Kranjski gimnaziji, pevci in igralci pod vodstvom g. prof. Janeza Mastena zabavni izlet v Podbrezje k g. Lojzetu Pavlinu. Izletnikom so se med drugim pridružili gospodje: ravnatelj Ignacij Fajdiga in profesorji dr. Simon Dolar, dr. Jože Debevec, dr. Vladimir Herle in Adolf Robida. Na prijaznem Paulinovem vrtu se je kmalu razvila neprisliljena zabava. Pevci so navdušeno zapeli Nedvedovo «Oblakom» in Foersterjevo «Nate gore». Izpogovorile so se tudi nekatere krepke napitnice. G. prof. I. Masten je navduševal dijakke, naj z dosedanjim vnemo in gorečnostjo goje petje. Sedmošolec g. Miroslav Pogorelec je zahvalil g. pevčju I. Mastenu za pretnog trud, ki ga ima s pevskimi vajami. G. dr. Jože Debevec je v humoristično nadahnjem govoru parafraziral latinski rek «Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci» in pozivljaj dijakke na delo. Osmošolec g. Pavle Miklavčič je napil g. prof. dr. I. Debevc kot prireditelju igre «Revizor». Ravnatelj g. Ignacij Fajdiga je opominjal dijakke, naj se po veselju in zabavi, katero je domela dijakom akademija, zopet resno poprijmejo učenja. Osmošolec g. Stanko Sajovic je iskreno zahvalil g. ravnatelju za naklonjenost, katero pri vsaki priliki izkazuje dijakom. — Le prehitro so potekle vesele urice in treba je bilo nastopiti pot nazaj proti starodavnemu Kranju.

Občinski odbor trga Kropa je v svoji seji dne 22. aprila t. l. soglasno izvolil za častnega občana č. g. župnika Franc Hoenigmana. G. župan Ignacij Atman sam je v občinski seji nastopal

obilnih zaslug in neumorno delovanje za občino Kropo gospoda župnika. — Ravno pri isti seji je bila sprejeta resolucija za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Iz Vintgarja pri Gorjah. Izredno veliki sneg v pozni spomladi je po ravninah in holmih zginil, le v globokih gorskih jarkih so še debeli plazovi, tako tudi v Vintgarju, kjer je sneg tudi mnogo državev in mostičev pokvaril, da za enkrat se ni prav varno za občutljive osebe poset Vintgarja. Prvi teden majnika se bo vse popravilo in bo valed tega žumrova restavracija namesto običajno 1. maja — sele 9. maja odprta, na kar se izletniki opozarjajo.

«Slov. plan. društvo» je imelo preteklo soboto svoj letni občni zbor v navzočnosti okrog 50 članov. Iz poročil posnemamo, da je imelo društvo koncem leta 1908 2709 članov in sicer osrednje društvo 782, 19 podružnic pa 1927. Glavna skrb društva je bilo oskrbovanje in preureditev planinskih koč, katerih obisk od leta do leta raste. Drugo važno delo je bila preureditev «Plan. Vestnika», ki se je povečal in prinaša tudi ilustracije. Uredništvo je prevzel dr. Jos. Tominsek. Dne 8. septembra 1908. je bila v Ljubljani konferenca slovenskih turistijskih društev, katere so se udeležili Slovenci, Čehi, Rusi in Poljaki. Predsednik je še na koncu svojega poročila omenil veliko nesrečo na Vratih. Stari Aljažev dom je stal 30.000 K in na njem je še bilo 7000 K dolga. Treba bo najmanj 20.000 K za novo stavbo. Odbor se je obrnil na vse strani za podporo. Blagajnik poroča, da je imelo društvo v preteklem l. 69.405 86 K dohodkov in 69.293 64 K izdatkov, torej 112 22 K prebitka. Premoženjski izkaz izkazuje 82 168 56 K imetja in 29.792 39 K dolgov, torej čistega imetja 52.264 50 K. Proračun izkazuje prejemkov 22.112 22 K izdatkov 38.358 05 K, torej primanjkljaja 17.245 83 K. Pri tem proračunu pa niso vračunjeni stroški za novo zgradbo Aljaževoga doma. Predsednik odpravi nato razstavo planinskih slik. Namen razstave je zbrati res dobre slike naših planinskih pokrajin.

Državne podpore obrtno nadaljevalnim šolam na Kranjskem. Ministrstvo je dovolilo državno podporo sledečim obrtno-nadaljevalnim šolam na Kranjskem: v Ljubljani 5873 K, v Postojni 591 K, v Škofji Loki 590 K, v Krškem 447 K, v Idriji 895 K, v Kranju 784 K, v Mengšu 374 K, v Metliki 884 K, v Trzinu 687 K, v Radovljici 634 K, v Ratečah 455 K, v Ribnici 481 K, v Novem mestu 880 K, v Kamniku 580 K, v Šmartnem pri Litiiji 485 K, v St. Vidu nad Ljubljano 827 K, v Zagorju 731 K, na Bledu 532 K in v Cerknici 471 K.

Rečiška podružnica gasilnega društva na Bledu priredi prvo svojo tombolo z veselico in streljanjem divjega petelina dne 16. maja na vrtu restavracije «Mangart» na kar se posebno opozarjajo soseda društva, da si svoje prireditve razdele.

Iz gorenjskih lovov dohajajo vedno slabejša poročila. V Vratih so dobili do sedaj 115 koz in 59 srn pod sneženimi plazovi. — Koliko pa je še živali pod plazovi v kotlih in jarkih na višinah, se še ne ve. — Pač pa je gotovo, da bo treba več let divjačino le gojiti, oziroma le prav malo postreljati. — Za najemnike lovov kakor tudi za kraje same je to pač jako občutna škoda.

Belopeška jezera. Izletnikom v planinski vrt Gorenjske se javlja, da je pot do Belopeških jezer že otajana in zadostno osušena.

Občinske volitve v St. Vidu nad Ljubljano so se dne 19. in 20. aprila izvršile. Izvoljeni so: Anton Belec iz St. Vida za podobčino St. Vid, Janez Hočvar iz St. Vida, namestnik. Franc Erjavac, Vižmarje, za podobčino Vižmarje, Janez Sustaršič, njegov namestnik. Jakob Sustaršič iz Medna za podobčino Staneče, Jožef Knific, njegov namestnik. Albert Vodnik za podobčino Glinca, njegov namestnik Janez Ločnikar, Podutik. — V I. razred: Valentin Zabret, župnik, St. Vid, dr. Knific Janez, prof., St. Vid, Česenj Ign., Broda, Merhar Vid, Guncelj, Arhar Jožef, Vižmarje, Sustaršič Lovrenc, Vižmarje, Florjancič Lovrenc, Poljane. Namestniki pa: dr. Kržišnik Jožef, prof., St. Vid, Podlesnik Ivan, St. Vid, Baš Janez, Dolnice. — II. razred: Cirman Valentin, St. Vid, Mrak Valentin, Staneče, Zalokar Ivan, Podgora, Babnik Valentin, Glinca, Kregar Andrej, Vižmarje, Dobnikar Franc, Podutik, Zavašnik Janez, Glinca; namestniki: Robida Anton, St. Vid, Hafnar Anton, Guncelj, Jager Valentin, St. Vid. — III. razred: Jovan Simon, St. Vid, Škof Lovrenc, Podgora, Arhar Janez, Trata, Trampuž Janez, Vižmarje, Merhar Anton, Dvor, Sattler Franc, Dolnice; Sustaršič Jožef, Medno; namestniki: Fr. Erzen, Vižmarje, Jak. Kopač, Medno, Zirc Jurij, Toškočelo.

Nesreča. Na Savi je vlak podri delavca Frana Ku kača ter mu zlomil desno nogo, roko pa težko poškodoval. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Župnijsko Ribno je dobil g. Janez Kramar, kapelan na Vačah.

«Slovenska Matica». 164. odborova seja. Predsednik poroča, da se društvena knjižnica uredi še tekom tega leta, da se je «Matica» udeležila glavne skupščine «Matice Hrvatske» in da jo bosta v vseučiliškem odseku, ki ga snuje deželni odbor kranjski, zastopala on in odbornik vladni svetnik A. Seneković. Po obširnejšem poročilu uredništva «Trubarjevemu Zborniku», se reši neka tozadevna pritožba in se obenem sklene, da bo «Matica» o sprejetih rokopisih z gg. pisatelji sklepala pismene pogodbe.

Sprejel se je dr. Potočnik spis «Koroške», (zemljopisni del s slikami) in dr. Prijatelj prevod «Onjegin». Poleg «Zbornika» o francoski dobi, objavi «Matica» še posebe obsežnejšo studijo g. dr. B. Vošnjaka: «Ustava in uprava ilirskih dežel», ki bo ob tej, po pariških virih izdelani posebni temi obdelovala vobče razvoj državnopravnih institucij. Objubljena je razprava o kranjskih finančah v začetku 18. veka (g. H. Steska v Kranju). — Oferti za tisk morajo ločiti ceno papirja in stavka. — Zemljevid slovenskih dežel se bo letos tiskal; naklada 6000 izvodov; cena za Matičarje mu bo 5 K, za nedruštvenike 6 K. Občni zbor bo v ponedeljek, dne 26. aprila ob 8. uri zvečer v «Mestni dvorani». Tajnikovo poročilo o tekočih poslih se vzame na znanje. Za t. l. je poravnalo udnine 697 članov.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu aprilu 1909 je 342 strank vložilo 171.040 K 70 v, 319 strank je dvignilo 81.829 K 36 vin. 11 strankam se je izplačalo hipoteknih in občinskih posojil 132.500 K — vin. Stanje hranilnih vlog 4.499.538 K 05 vin. Stanje hipoteknih posojil 2.878.953 K 04 vin. Stanje občinskih posojil 473.213 K 19 vin. Denarni promet 876 901 K 93 vin.

Na jesenliki kolodvoraki restavraciji računjo Gössovo pivo vrček po 30 vinarjev, en četrt po 20 vinarjev. Drugi gostilničarji računajo pa vrček le po 20 vinarjev. Za danes omenimo samo toliko, če ne bo pomagalo, bo treba pa še kaj več povedati.

V Trzinu je umrl dne 29. m. m. g. Valentin Bajt, posestnik in trgovec. Naj v miru počiva!

Za Aljažev dom je daroval neimenovan slovenski denarni zavod 100 K, posojilnica v Ribnici 150 K. Glavna posojilnica v Ljubljani 100 K in Adolf Hauptman 50 K.

Občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Bled in okolico bo v nedeljo, 2. maja ob 5. uri popoldne v hotelu «Triglav» na Bledu. Odbor.

Slovenske planinske društvo naznanja, da prodaja gosp. Vaso Petričič, veletržec v Ljubljani, jako dobro čistilo za čevlje pod imenom «Zlatorog» v korist Slovenskemu planinskemu društvu in da je od prve pošiljave tega čistila Slovenskemu društvu že naklonil znesek 25 K. Nujno je torej priporočati, da se slovensko občinstvo prav pridno tega dobrega čistila poslužuje in s tem nakloni Slovenskemu planinskemu društvu nov vir dohodkov.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki je imela svoj VIII. redni letni občni zbor v ponedeljek, 26. m. m. ob 4. uri popoldne v ondotni mestni dvorani. Na tem zboru se je preticalo vsakoz ugodno poročilo «Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani», ki je po svojem uradnem vodju g. Rozmanu izvršilo revizijo v času od 23. do 24. septembra l. l. V tem poročilu je omenjeno, da je poslovanje tega uglednega zavoda jako redno in skrbno in da je razmerje med lastniki in tujim premoženjem ugodno. Znesek hranilnih vlog kaže, da uživa ta ugledna zadruga med prebivalstvom zaupanje, katere je tudi opravičeno, ker so jej zaupane hranilne vloge deloma naložene v varnih posojilih, a preestanek je naložen varno v raznih denarnih zavodih, oziroma se zdaj koncentrija na Zvezo, kar je z ozirom na mobilnost denarja jako dobro. Posojila dovoljujejo se pravilno proti zadostnemu varstvu, največ na hipoteke. Dolžniki redno vplačujejo posojila, kakor tudi obresti, ter je znesek zaostalih obresti v razmerju s skupnim zneskom posojil prav majhen. Knjigovodstvo je skozinsko vzorno bodisi glede vpeljanih knjig, bodisi glede vpisovanja v iste. Pri reviziji se je konstatiralo, da ta zavod v svoji osnovi in v vsem svojem poslovanju odgovarja deločilom zadružnega zakona, kakor tudi namenom in ciljem zadružništva. Ker je ta zadruga skozinsko vzoren zavod, so ji tudi za bodočnost zasigurni najlepši uspehi. Iz tega take ugodnega revizijskega poročila je razvidno, da izvršujejo vsi činitelji, t. j. načelstvo, nadzorstvo in uradništvo svoje dolžnosti v celem obsegu, kar moramo le pohvalno omenjati. O računskem zaključku za leto 1908 bomo poročali prihodnjic. Občni zaor je sklenil, da se izplačajo sledeče podpore in darila: Gasilnemu društvu v Škofji Loki 100 K, obrtno-nadaljevalni soli v Škofji Loki 100 K, ljudski knjižnici Narodne čitalnice v Škofji Loki 100 K, dijaški kuhinji v Kranju 50 K, Slov. plan. društvu za Aljažev dom v Vratih 50 K, mestnemu ekonomatu v Škofji Loki za popravo poti za gradom 50 K, družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 40 K, dijaškim podpornim društvom za slovenske visokošolce na Dunaju 30 K, v Gradcu 30 K in v Pragi 30 K ter zavodu sv. Nikolaja v Trstu 20 K. Torej se je dovolilo v dobrodelne namene skupaj 600 K. V vodstvo zavoda so bili izvoljeni vsi dosedanji upravitelji in sicer gg.: Lovro Sušnik, predsednik, I. N. Koceli, namestnik, Anton Homan, Ivan Kosir, Lev Lavrič, Konrad Pecher, tajnik Avgust Nakilo, odborniki. Za računske pregledovalce pa gg. Ervin Burdych, Andrej Jamnik in c. kr. notar Niko Lenček.

Iz šoleznške službe. Premeščeni so naslednji uradniki: Iv. Majdič, asistent pri obratnem uradu v Ljubljani, je prišel k 7. oddelku ravnateljstva; H. Lavrenčič, uradniški aspirant na Bledu, k obratnemu uradu v Ljubljano; E. Repovš, uradniški aspirant v Podnartu, na Bled, in M. Copuder, uradniški aspirant, iz Novega mesta v Lece.

Zatirajte jabolčnega svetnega rilčkarja. Ta, nasemu sadnemu drevju zelo nevarni škodljivec je kakoga pol centimetra dolg brošček rilčkar, rjave barve s svetlejšimi poševnimi progami na roženih krilih. Samica tega brošča znesla na popje našega sadnega drevja meseca aprila in maja, kadih 40 do 60 jajčic, iz katerih se v teku osmih dni izvale mali črvčki, kateri nam obžro vse cvetne prašnike ter s tem povzročijo našim sadjerejcem občutno škodo. Zatira se ga na ta način, da se meseca maja zgodaj zjutraj ali pozno zvečer pregrne pod sadno drevje kake bele rjuhe ali plachte ter se drevo nekoliko potrese, da padejo brošči v spodaj nastavljeno rjuho, ter se isto delo nekolikokrat ponovi. Nabrane broščke se skupaj zbere ter uniči. Le ako bomo intenzivno zatirali tega škodljivca, ga zamoremo s časom nekoliko uničiti, drugače se nam lahko preveč razmnoži.

Pokončujmo majevske brošče! Majevi brošči so letos vsled izredno gorkih pomladnih dni prišli v nestetih množinah iz zemlje na dan. Zato je naša nujna dolžnost, da zatiramo tega škodljivca, kar je v naših močeh. Vsako jutro jih je po možnosti otresati in uničiti. Ta škodljivec ima pri nas izredno veliko paše na gozdnih in sadnih drevesih. Pokončujmo ga toraj z vso silo!

Za zobe. Kakšna bodi zobna ščetka? Bolje je, da je mehka kot pa trda, posebno pri nežnem zobnem mesu. Kako naj si čistimo zobe s ščetko? Pri gorenjih zobeh od zgoraj navzdol, pri spodnjih od spodaj navzgor, torej vedno proti ostrini. V tej smeri se namreč napravljajo zobne stanice. Ako si čistimo zobe na omenjeni način, spoznamo, da se izgube takojimenovalne serši (Weinsteinablagerung) v najkrajšem času in brez drugih pripomočkov.

Na glavi stati je nevarno. V nekem mestu v Vzhodni Prusiji so se izkušali mladi ljudje, kako dolgo bo kateri stal na glavi. Neki oskrbnik je stavil s tovariši, da vzdrži na glavi pol ure. Oprt na roki in noge prislone ob zid je ostal res pol ure v tem položaju. Toda kmalu nato se je onesvestil in prebudivši se zopet, je začel razgrajati in vpiati. Moral si ga zvezati in spraviti v blaznico, kjer po zdravniških izrekih ostane do smrti.

Kake sultan živi. Znano je, da je sultan bil vedno v strahu za svoje življenje. Čudno je, da ponoči nikdar ne spi, ampak celo noč dela in po dnevi počiva. Vsi prostori, kjer prebiva, morajo biti sijajno razsvetljeni, da ni najmanjše sence, ker se vedno boji atentatov. Vsako jed, vsako pijačo poskusi pred sultanom njegov dvorni služabnik vprico njega, potem šele sultan uživa. Njemu posebno priljubljena jed so dunajski «salzstangelni». Ker se pa boji zastrupljenja, je nalašč z Dunaja naročil posebnega peka, ki je na neki bojni ladji strogo nadzorovan pekel te vrste kruh za sultana dan za dnem. Kako mu pa v teh dneh teknejo, pa ne vemo.

Za 300 vinarjev je kupil konja konjaki metetar Janez Tekstar od Pavla Eršeta iz Hmelčiča. Erše je bil pijan, Tekstar pa mu je v šali rekel, da mu da za konja 300 flikov, ker Erše ni mogel misliti, da ima Tekstar 300 flikov s seboj, je rekel: «Tak jih daj!» Tekstar je denar naštel in dasi se je Erše branil, takoj šel na Eršetov dom po konja. Zdaj bo pravda odločila, če taka kupčija velja. Lepo pa to ni, da se človeka v pijanosti na tak način spravi ob konja, ki je baje do 500 K vreden.

:: Našim rodbinam priporočamo ::
Kolinsko cikorijo!

Hotel „Ilirija“ Ljubljana

Kolodvorska ulica 22. 3 minute od kolodvora.

Priporoča svoj izvrsten hotel. Priznana dobra kuhinja, pristna domača vina. — Za ženitovanjske pojedine in nove maše je na razpolago lep in prostoren salon.

Velik senčnat vrt. Najmodernejša urejene sobe za tujce po najnižjih cenah.

Slav. potujočemu občinstvu se priporoča

Marija Novak
hotelirka.

129 3—1

K obhajanju 25 letnice neumornega poučevanja gđe. PAKIČEVE kličemo radostno

131 —1

„Bog jo živi!“

Njene učence.

Največja tovarniška zaloga slamnikov

za dame prazni od K	1—	naprej
„ „ lišpani „ „	3—	„
„ gospode „ „	—80	„
„ deklice „ „	—60	„
„ dečke „ „	—40	„

Prepričajte se o znatno nizkih cenah!

Za gospode vedno v veliki izbiri od najcenejše do najfinerje izbere. 127 13—3

Cene brez konkurence! Postrežba znano solidna!

Na debelo in drobno pri
Antonu Adamiču
KRANJ, Glavni trg
modna, galanterijska in no-
rimberška trgovina.

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj
denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v latni hiši :: Dunajska cesta.)
Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %.

!! V kmečki posojilnici je naloženo
:: še nad 15 milijonov kron. :: !!

Rezervni zaklad čez 800.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.
Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je
40 vpeljal hišne nabiralnike vlog. 26—13

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice
drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Kdor

hoče sebe ali svoje otroke oprostiti

kašlja

hripavosti, katara, zastizenja ustnega katara,
krčevitega in oslovskega kašlja, naj kupi
zdravniško proizkušene in priporočene

Kaiserjeve prsne karamele

s 3 smrekami. 18 24—23

5500 notarsko overoverjanih izpričeval.

Zavoj po 20 in 40 vin. — Doza za 80 vin

Dobiva se v: **Lekarni v Trzinu.**

8 16/5
221

NAZNANILO.

V konkurzno maso **Rudolfa Zoreta**, bivšega trgovca na Jesenicah, spadajoče, dosedaj še neizterjane tirjatve v skupnem znesku 11.823.15 K, se bodo brez jamstva mase za njih resničnost in izterljivost potom

javne dražbe

proti takojšnjemu plačilu na roke oskrbnika mase dr. M. Pircu, prodale pri deželnem sodišču v Ljubljani, v razpravni sobi števil. 123

dne 6. majnika 1909 ob 10. uri dopoldne

in sicer tudi pod nominalno vrednostjo.

V RADOVLJICI, dne 30. aprila 1909.

132 —1

Večkrat premirano!

Glinaste peči

16 52—52

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Drelse

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Naznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem odprl

v lastni hiši števil. 104 na Glavnem trgu nasproti farne cerkve

ново restavracojo.

Točila se bodo raznovrstna le pristna vina. Istotako se bodo vedno dobila okusna jedila kakor tudi prenočišča, vse po nizki ceni. Z dobro postrežbo bom vedno skrbel, da si ohranim še nadalje naklonjenost mojih prejšnjih gostov, ter si pridobim še novih na svojem sedanjem prostoru.

Za mnogobrojni obisk se najuljudneje priporočam s spoštovanjem

122 3—2

Jernej Ručigaj
sodovičar.

Lepa mesečna soba

proti vzhodu, s posebnim uhomod se takoj odda pri

vrtnarju Suhadolniku 118

Savsko predmestje števil. 6., II. nadstropje. 2—1

Zobotehnični atelje Oton Seydl

v Roosovi hiši nad prodajalno
v Kranju.

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranila korenino, z ali brez neone plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJNOVEJŠIH METODAH. 78 52—17

Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek od 8. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Dr. M. Piro, s. r.
opravitelj konkurzne mase,

Najboljši piškoti

za vino, kavo, čokolado, kakao, liker, čaj in najprimernejše darilo je pristni **lemniški cvibak.**

Henig-pumpnik, napolnjeni desert-oblati, najfinije mandlneve prestke, votlinke in fino pecivo za čaj razpošilja prva lemniska tovarna za cvibak 119 10—2

JOS. JINA
Ustanov. 1810. Lemnica ob Popi Ustanov. 1810.
Češka.

Skrbno izbrane povzetne pošiljke po 7, 8, 9 in 10 K se po želji izvrše obratno. Samo edini poskus zadostuje. Tudi se opozarja cenjene trgovce, naj ne opuste vpeljati v svoje trgovine moje izdelke. Le na ta način je mogoče doseči velik promet in visok dobiček. — Ceniki zastoj.

Vir zdravja so brezalkoholne pijače med katerimi zavzemajo iz **Maršnerjevih**

šumečih limonadnih bonbonov

(okus malin, citron, jagod, češenj in češminj) napravljeni 97 10—5

ŠUMEČE LIMONADE

prvo mesto. — Samo pristne, ako imajo to varstveno znamko. Letna poraba več kot 40 milijonov komadov. Edini izdelovalec: **Prva češka akcijska družba orientalskih slaščic in tvornic čokolad**

K. Vinograd, prej A. Maršner.

Glavna zaloga na Dunaju:

Josip Katz VI., Theobaldgasse 4

Od c. kr. namestništva oblastveno dovoljeni urad za revizijo in reklamacijo tovarnih listin vseh vrst in pisarna za poizvedbo tarifov

L. Jandl Trst

prevzame brezplačno revizijo vseh tovarnih listin proti 30% deležu najdenih diferenc.

Dopušljate nam torej takoj franko vaše tovarne listine letošnjega leta in v treh dneh dobite poročilo o rezultatu revizije. 14 52—24

Poslano.

117 10—2

Umetniški zavod Adolf Vogl
v Halli pri Inomestu na Tirolskem

priporoča križev pot, oltarje, priknice, slike Kristusa, oljnate slike, tabernakelje, slike na zastavah, spovednice i. t. d.

Bogato ilustriran cenik zastoj

Kdor želi dobra vrhinja krila

naj se zaupljivo obrne na izdelovatelja

Franc Srsnsky

118 10—2

Sišná, pošta Německá, Moravsko.

7 vrhnjih kril po povzetju, komad 1 K 30 vin. Kdor je le enkrat naročil, naroči gotovo zopet. Trgovski princip: Dobro blago. Vzorce se ne pošilja.

Dijaki kuhinji v Kranju so darovali od 11. januarja do 30. aprila t. l.: Anton Gabrijeleč, gostilničar na Brezjah, 10 K (izr. svetnik Bloudek), kranjski trgovci mesto noveletnih daril svojim odjemalcem 500 K (izr. Janko Sajovic), prof. kolegij za februar 8 K, meščani za februar 18 K, dr. Fr. Kogoj na Jesenicah 3 K, Kreditno društvo v Kranju 50 K, preostanek od palice (izr. Nika Bučarjeva), kaz. por. Slibern-Blažun 20 K (po dr. Štempiharju), P. B. Vovk iz Brežic 4 K, kaz. zad. Galjot-Pogačar 10 K in Fajfar-Hafner (oboje po dr. Štempiharju), prof. kolegij za marec 6 K, meščani za marec 25-60 K, kaz. zad. Plevel-Ropret 5 K (po adj. Antlogi), prof. Robida polovico preostanka dohodkov dijaškega plesnega venčka 20 K, župnik v p. Al. Kummer v Stari Loki 4 K, kaz. zad. Ropret-Plevel 5 K (po dr. Štempiharju), dr. Jazek Lavrenčič, odv. konc. v Ljubljani, 2 K (po prof. Pirnatu), kaz. por. Rozman-Sajovic 5 K (po dr. Štempiharju), prof. kolegij za april 7 K, meščani za april 23-60 K, mestna občina kranjska letni prispevek 500 K, kaz. zad. Iv. Spacapan-Berčič Al. iz Stare Loke 25 K (plača slednji po dr. I. Furlanu iz Ljubljane), M. Ropret iz Senčurja mesto venca na krsto Fr. Omersa 10 K (po uprav. «Gorenjca»), občina Predoslje 20 K, Iv. Zabret, tovarnar in dež. poslanec v Bobovku, 10 K, Blaž Zabret, tovarnar in posestnik v Britofu 10 K, Marija Čop, gostilničarka in pesetnica na Koroški Beli 2 K (vse 4 zneske je izročil prof. M. Pirnat), Fr. Hönigman, župnik v Kropi 4 K, gospodična Marija Zishmann za leto 1909 12 K, v neki kaz. zadevi plača Groga Režen 30 K (po c. kr. sodniku O. Devu v Škofji Loki) in neimenovana 8 K z željo, da bi se revnim dijakom boljše godilo.

Zaradi družinskih razmer se

prostovoljno prodaja

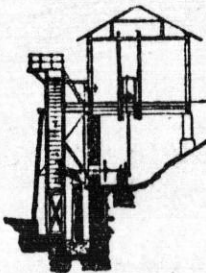
lepo posestvo

pri okrajni cesti Ljubljana-Škofja Loka, 5 minut od tovarne, kjer je tudi gostilna in kegljišče.

Več se izve pri Jerneju Kovačiču v Rakovniku števil. 15 pri Medvedah. 115 2—2

G. Tönnies

v Ljubljani 52—7 89

tovarna za stroje, železo in kovinolična priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave vezane neposredno z vrtilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 10 52-16

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

V Newyork

Canada

Juž. Ameriko

Odhod iz Ljubljane vsak torek.

Pozor!!

12 52—26

Samo 6 dni

vozijo francoski brzoparniki La Provence, La Savoie, La Lorraine in La Touraine iz Havre v Newyork. — Najkrajša črta. —

Veljajne vozne listke in brezplačna pojasnila daje konc. potovalna pisarna

Ed. Šmarda, Ljubljana

Dunajska c. 18, nasproti znane gostilne „pri Figovcu“.

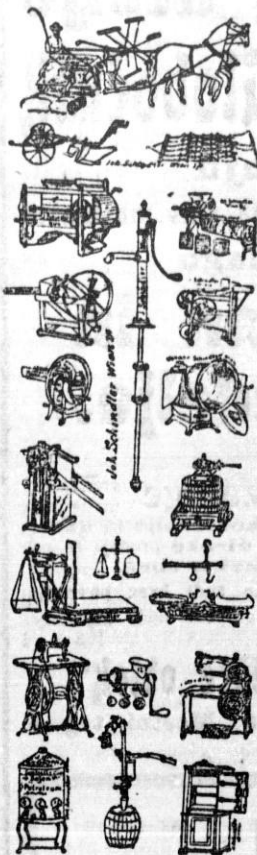
Darila.

Upravišтво našega lista je prejelo:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Radi nenastopa službe zapadla ara K 5.—. M. M.—. K. Z.

Ivan Schindler, Dunaj

III./1. pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe, kot:

mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice za trave, poljska orodja, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luštilnice za koruzo, slamo-reznice, stroje za rezanje repe, stiskalnice za seno, mline za golanje, kotle za kuhanje klate, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, železne cevi, vodovode i. t. d.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah: ravnotako vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene pipe, gumijeve ploče, konopljene in gumijeve cevi, priprave za točenje piva, skrinje za led, priprave za izdelovanje sodavode in penečih se vin, stroje za sladole, mline za kavo, dišavo i. t. d., stroje za delanje klobas, tehtnice na drog, namizne tehtnice, stabske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živine, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, stroje in orodja za ključavničarje, kovače, klaparje, sedlarje, pleskarje, vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke. Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko. Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Piše naj se naravnost: 94 20—1

Ivan Schindler, Dunaj III./1. Erdbergstrasse 12.

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Nabol še kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Jzdelovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

77 52—16
Dobi se
v
letarni
Šafarik

Ako se sklicuje na ta časopis

dobi vsakdo po znižani ceni pristnobarvne cefire, canevas, tuhente, gradl, krizete, platno, okaford, damsko sukno (pralno), tudi volneno blago, brisače, žepne robce, seryjete, struka i. t. d.

Zahtevajte vzorce, ki vam jih pošlje zastoj

Jaroslav Marek, ročna tkalnica
Bystra pri Novemestu ob Metavi. (Češko.)

45 m pralnega sukna za 20 K po povzetju, franko. Kar ne dopade, se vzame nazaj. Za vsako hišno gospodarstvo. 116 10—2

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta:

76 52—8

valjični zastori (Rollbalken).

Ljubljana

Prešernove ulice 9

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice 9

uljudno naznanjata, da je zaloga za spomladansko sezono tako v oblekah za gospode in dečke kakor v konfekciji za dame popolna in se priporoča za prav obilen poset, zagotavljajoč točno in solidno postrežbo. ::

Frano Omersa v Kranju prodaja dobro in po ceni železno in žepno cerijsko blago, vilite kotle Maria Zell, orodje za obrt, gospodinjstvo in kmetijstvo, sveže seme, travnato, detelje, lucerne in domače. 41 30

Zobozdravniški Zobotehniški :: atelje dr. Edvard Globočnik

v Kranju 1 52-34
je od 16. septembra 1908 slav. občinstvu
na razpolago

**vsaki dan in
tudi v nedeljo.**

Zaradi ogromne zaloge sveže naj-
spomladanske in poletne konfekcije za dame,
gospode, deklice, dečke in otroke prodaja že pri-
četkom sezije tudi pod lastno ceno.

Na zahtevo pošljem na deželo tudi brez povzetta.
Naročila po meri za dame in gospode bodo najhitreje
in najfinije izvršena na Dunaju. 103 8-4

„Angleško skladišče oblek“
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Steckenpferd 58 42-12
lilijino mlečno milo

Najmilejše milo za kožo
:: kakor tudi za pege. ::
Dobiva se povsod.

Nova zaloga vina!

Podpisani naznanjam, da sem otvoril
v svoji lastni hiši šte. 10
v Kranju
Kokriško predmestje
zalogo istrskega, vina belega
in rdečega, lastnega pridelka.

Liter stane 32 vinarjev na debelo od
:: 56 litrov naprej. ::
Kdor mi more dokazati, da nimam pristnega, nar-
avnega vina, se zavežem, dotičniku plačati 4000 K.
S spoštovanjem

FRAN ZOHIL
veleposestnik vinogradov
v žminju (Istra).
28 15-14

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, lak in firneža

Brata Eberl

črkoslikarja, lakirarja, stavbena
in pohištvena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeve ulice 6,
nasproti hot. „Union“

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.
52-86

Svoji k svojim!

Prodaj več tisoč komadov

strešne opeke

iz samega portland cementa zase izdelanega. Spre-
jemam naročila za vse vrste **betonskih iz-**
delkov n. pr. stopnice, hangarje, korita za živino
in za vodnjake, okvirje za nagrobne krste i. t. d.
Izdelujem tudi žične ograje s cementnimi stolji
ali verjemi. 9 25

Ivan Waland, posestnik
Hlebce pri Lescah, Gorenjsko.

Loterijska srečka dne 24. aprila t. l.
Trat 8 26 50 34 35

Gostilna „Triglav“

se odda v najem
od 1. oktobra 1909

Natančnejše se izve pri imetniku V. Maj-
diču v Kranju. 130 2-2

POZOR! SLOVENSKO PODJETJE! POZOR!

Slavnemu občinstvu se uljudno priporoča
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena
velika manufakturna trgovina

Franc Souvan, sin - Ljubljana
v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22.

80 43-9

Josip Pogačnik

krojaški mojster v Radovljici

priporoča cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst
oblek za gospode, uradniških uniform,
salonskih, turistovskih in lovskih oblek
ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega
in brnskega sukna. — Naročila se izvršujejo
po najnovejšem kroju točno in ceno ter se
sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj.

Zajamčena je vestna izvršitev naročenega dela na-
tančno po meri in izbranim kroju ter po želji na-
ročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine,
obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke,
naroči si jih naj pri tej tvornici in postal bo stalen
naročnik. 86 52-8

Slovenci, ne zabite družbe
SV. CIRILA IN METODA

Zaloga vsakovrstnega
● **lesenega, železnega** ●
in poblazinjenega pohištva
Puc & Comp.
v Ljubljani, v Kolizeju, na Marije Terezije cesti št. 11

5 52-42

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

poleg lekarne.

Ustanovljeno leta 1885.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine ter
optičnih predmetov. Popravila točno in ceno. Najnižje cene.
Priznana izborna blago.